

СУРОВА ПЛАНИНА

У Гучи су нас сместили у школу када смо стигли из Словеније, одакле су нас прогнали.

Ја сам отишла даље, у Каону. Отуда је мој муж Леон Шаубах, са браћом Пајовић и Милијом Перуничичем, отишао у партизанае. После неуспеле борбе за Краљево, четници су ме отпремили натраг, у Гучу. Ту сам, са целом породицом!, живела у малој дрвеној учерици, коју нам је уступио пријатељ, идеалист — комунист Богосав Броћић. Кућица је била крај пута који води из Чачка за Гучу.

Шта смо све видели на том друму! Њиме су одушевљено одлазили партизани; с њима најпре мој рођени брат Симон, с митраљезом на рамену, с гитаром у руци, с песмом на уснама. Касније ЈС отишао старији брат Болеслав. . .

Тим друмом је дошла казнена експедиција. Тим друмом су, затим, Немци и четници водили заробљене борце, полубосе, премлаћене и кржаве. У таквој колони видела сам последњи пут свог мужа. Сви су га видели, и деца. То је било првих дана децембра 1941. године.

После неколико дана пошла сам у Чачак да сазнам где је мој муж. Опет ме пут водио, као када, сам у јулу овамо долазила, преко планине Јелице. Ишла сам пешке, у високом степену трудноће са четвртим дететом. Пут је био залеђен. Јелица завејана, снегом, смрзнута, тврда као камен. . .

Срце ми је било разапето између наде и очаја.

Очај у Чачку: мој Леон Шаубах, заменик командира чете у Драгачевском батаљону Чачанског НОП одреда „Др Драгиша Мишовић“, стрељан је код Војнотехничког завода...

Идућег дана враћала сам се преко планине деци. Мој трећи прелазак преко Јелице. Наде више није било. Како, како да им то кажем? Како да кажем деци? Вук који остане сам, напуштен у планини, може да заурла дивље и ужасно. А ја сам била само једна жена са рањивим, рањеним срцем. Јелица је била мрка, безосећајна, немилосрдна. . .

Прошло је од тада много, много година. А мисли одлутају често теби, Јелицо планино, лебде над твојим разрованим обронцима и моле те: буди блага, нежна и милостива онима којима си гроб...

Ева ПЕТРОВИЋ - ШАУБАХ